

- *III. díj* – **Király Tamás Gábor** (IX. oszt.), Kölcsey Ferenc Főgimnázium, Szatmárnémeti, felkészítő tanára Átyim Erzsébet
- *Dicséret* – **Szenkovits Ervin** (IX. oszt.), János Zsigmond Unitárius Kollégium, Kolozsvár, felkészítő tanára Péter Rozália
- *Dicséret* – **Tötös Artúr** (IX. oszt.), János Zsigmond Unitárius Kollégium, Kolozsvár, felkészítő tanára Péter Rozália
- *Dicséret* – **Szász Anita** (XI. oszt.), Tamási Áron Gimnázium, Székelyudvarhely, felkészítő tanára Tőkés Ildikó
- *Dicséret* – **Demes Krisztián** (XI. oszt.), Nagy Mózes Elméleti Líceum, Kézdivásárhely, felkészítő tanára Kovács Zsuzsa

A debreceni döntőről Gál Emese beszámolójából tudhatjuk meg az eredményeket és információkat, valamint egy rövid élménybeszámolót olvashatunk a Debrecenben legjobb eredményt elért diákunktól.

Köszönöm minden kolléga segítségét, külön köszönet a tételeket készítőknak (*Bárány Zsolt Béla, Dóbéné Cserjés Edit, Forgács József, Lente Gábor, Márkus Teréz, Musza Katalin, Nagy Mária, Tóth Albertné, Tóth Imre, Várnagy Katalin*), valamint a szóbeli vizsgáztatás bizottságának (*Gál Emese, Deák Noémi, Péter Rozália, Sógor Csilla*). Természetesen, mindez nem lenne lehetséges, ha a versenyt nem szerveznék és bonyolítaná az EMT ügyvezető titkársága, *Horváth Erika* ügyvezető és *Mészáros Cynia* versenyszervező.

Majdik Kornélia,
az EMT Kémia Szakosztályának elnöke

Irinyi János Kémiaverseny, nemzetközi döntő

Debrecen, 2022. április 1-3.

Beszámoló

Az Irinyi János Országos Középiskolai Kémiaverseny II. fordulójában a IX-XI. osztályos diákok közül az első 6 helyezett magyarországi országos döntőbe jutott, amelyet az idén is a Debreceni Egyetemen szerveztek meg a Magyar Kémikusok Egyesületével közösen.

A program szerint április 1-jén délután 2-től volt a regisztráció, ahol minden diákot és felkészítő/kísérő tanárt személyre szóló kis ajándéksomaggal vártak. Az ünnepélyes megnyitóra az Élettudományi Épület nagy előadóterme adott helyett, itt a versenybizottság elnöke, Dr. Ósz Katalin és a szervezőbizottság elnöke, Dr. Várnagy Katalin köszöntötték a résztvevőket.

Szombaton a program reggel 6 órától kezdődött, reggelivel, majd a kémia-órámszám függvényében különböző csoportba felosztott diákcsoportok elfoglalták a helyüket a termekben. Az I. a, I. b és I. c kategóriás diákok (IX. osztályos diákok) az írásbeli vizsgával kezdték az Élettudományi Épület tantermeiben, amely időtartama 150 perc volt (8-10,30 között). Ez idő alatt a II. a, II. b és II. c kategóriába sorolt diákok (X. és XI-es diákok) a gyakorlati fordulón teljesítettek, a Kémia Épület tanuló laborjában (beosztás szerint). A gyakorlati forduló időtartama 2 óra volt (8-10 között). Mindkét kategóriának az elméleti és gyakorlati forduló között volt egy óra szünet. Majd a diákcsoportok helyet cseréltek, az I. a, I. b és I. c kategóriás diákok 11,30-tól gyakorlati fordulón vettek részt, míg a II. a, II. b és II. c kategóriába sorolt diákok 11,00-tól az írásbeli megmérettetésen vettek részt. Ebéd után a diákoknak szabad foglalkozás volt, míg a javításra jelentkező tanárok a dolgozatok osztályozásával voltak elfoglalva, egészen 19,30-ig, amikor egy érdekes előadást hallgathattak végig a képpalkotásról (orvosi és egyéb szakterületen) és a felhasznált vegyületek érdekes világáról, amelyet Dr. Tircsó Gyula, a Debreceni Egyetem Természettudományi és Technológiai Kar Kémiai Intézetében a Ritka(föld)fém Kutatócsoport vezetője, mutatott be. Majd az előadás után részleges eredményhirdetésre került sor. Természetesen a teljes eredménylista a verseny honlapján (<https://kemia.unideb.hu/hu/irinyi-janos-orszagos-kozepiskolai-kemia-verseny-2022>) megtekinthető volt pár órán belül.

Én (Dr. Gál Emese) kísérő tanárként vettem részt a versenyen, részt vettem a javító tanári csoportban is. Saját észrevételeim szerint az elméleti próbán kapott feladatok, elméleti és számolós feladatok egyaránt úgy voltak összeállítva, hogy a logikus, gyors megoldási stratégiát helyezték előtérbe, vagyis voltak olyan feladatok, ahol a számolás levezetése nem kellett szerepeljen a dolgozatban, hanem egy eredményeket összefoglaló táblázat kitöltésén alapult. A feladatok megoldására szánt idő, ha a diák jártas ezen típusú feladatok megoldásában, elégséges volt, viszont abban az esetben, ha a diák pluszba kellett még számoljon, sajnos nem volt elegendő a megadott idő ahhoz, hogy az összes feladatot meg tudja oldani. A javításban résztvevő tanárokkal folytatott beszélgetés során elhangzott, hogy a versenyen megfogalmazott feladatok begyakorlásához nagyrészt a Villányi Attila, *Ötösöm lesz kémiából* – példatár segítségével készítik fel a diákokat.

A gyakorlati versenyen ebben az évben az I.a, I.b és I.c kategóriás diákok titrálást kaptak, egy szerves kétértékű sav molekulatömegének a meghatározását kellett elvégezzék, míg a II. a, II. b és II. c kategóriába sorolt diákoknak ionok meghatározását/azonosítását kellett elvégezniük.

Az utolsó nap, április 3-án vasárnap reggel sor került a szóbeli vizsgára is, amelyen az írásbeli vizsgán maximális pontszámot elért első három helyezett diák vett részt. Két kategóriában voltak a szóbeli tételek, IX. osztály esetében az atom szerkezete,

izotópok és ezek alkalmazása a gyógyászatban, míg a X., XI. osztály esetében a megújuló energiaforrásokról kellett a diákoknak egy 5 perces kiselőadást tartaniuk. A szóbeli vizsga után került sor az ünnepélyes díjkiosztóra. Minden kategóriában kiosztották a díjakat és a dicséreteket. A felkészítő tanárokat is díjazták, valamint az iskolákat is, ahonnan a díjazott diákok jöttek. Az idei versenyen létrehozottak egy új díjat, Pálinkó István-émlékdíjat, a nemrég elhunyt szegedi professzor tiszteletére, akinek szívügye volt az Irinyi kémia-verseny, és amely díjat a legjobb szóbeli vizsgára adták a szervezők.

A versenyen részt vett hazai diákok:

I.a csoport

- **Szenkovits Ervin**, János Zsigmond Unitárius Kollégium, felkészítő tanár Péter Rozália
- **Tötös Artúr**, János Zsigmond Unitárius Kollégium, felkészítő tanár Péter Rozália
- **Király Tamás Gábor**, Kölcsey Ferenc Főgimnázium, felkészítő tanár Átyim Erzsébet

II.a csoport

- **Dobra László Edgár**, Nagy Mózes Elméleti Líceum, felkészítő tanár Kovács Zsuzsanna
- **Demes Krisztián**, Nagy Mózes Elméleti Líceum, felkészítő tanár Kovács Zsuzsanna
- **Szász Anita**, Tamási Áron Gimnázium, felkészítő tanár Tőkés Ildikó
- **Vitályos Mátyás**, Nagy Mózes Elméleti Líceum, felkészítő tanár Kovács Zsuzsanna

Díjat nyert

- **Dobra László Edgár**, akinek ez úton is gratulálunk, természetesen minden diáknak, aki részt vett a versenyen, és minden felkészítő tanárnak.

Dr. Gál Emese,
kísérő tanár, az Irinyi verseny
Erdélyi Tudományos bizottságának tagja

